

bus Deus delineando prima tantæ fabricæ rudimenta præludebat.

Quocirca ipsa a S. Bernardo apposite vocatur : « Negotium omnium sæculorum. » Et Vener. Beda : « O Virgo, inquit, beatissima, in te sola rex ille dives et prædives exinanitus est. »

Igitur ipsa ab æterno in Dei prædestinatione fuit ordinata et constituta a Deo princeps et regina cœli et terræ, angelorum et hominum, ut dixi vers. præcedenti.

Secundo, ipsa fuit ordinata et constituta sacerdos mystica, ut Christum suum in holocaustum et victimam pro peccato offerret Deo, ad redemptionem totius generis humani.

Tertio, ipsa fuit ordinatissima, ideoque famosissima in omnibus suis cogitationibus, sermonibus et actionibus, quos particulatim describit. S. Ambrosius, lib. I *Offic.* cap. XVIII. et fusius lib. II, *de Virgi.*, initio. Hinc pariter ipsa ordinat et disponit congregationes sibi addictas, ordines, religiones, item virgines, martyres, confessores, doctores, quos opportune Ecclesiæ submittit ad ejus vel restaurationem vel incrementum, uti SS. Dominicum et Franciscum Christo volenti mundum sceleratum perdere, ad ejus renovationem suggessit et obtulit. Vide P. Platum lib. I *de Bono status relig.* cap. XXXIV.

Audi Damascenum, orat. *de Nativ. Virg.*, quam miro virtutum ordine et concentu ordinata et ornata fuerit Deipara, particulatim et eleganter depingentem : « Cupiditatem omnem ad id, quod solum expetendum et amandum est, intentum habes, iram vero adversus peccatum duntaxat, illiusque parentem. Appetitus tuus in hoc situs est, ut divinis sermonibus

nutriaris, hisque sagineris; sanctam omnem et cum animæ utilitate conjunctam cogitationem habes; contra, supervacaneam et animo exitiosam, antequam gustas, ejicis: oculi semper ad dominum, perenne et inaccessum lumen intuentes; aures divinum sermonem audiunt, ac spiritus cithara oblectantur, per quos Verbum carnem assumpturum ingressum est; nares unguentorum sponsi odore deliniuntur. Quod quidem divinum unguentum est sponte exhaustum, atque humanitatem suam ungens; porro labia tibi sunt Dominum laudantia, ipsiusque labris adhærentia; lingua et fauces Dei verba discernentes; cor purum et labis expers; venter in quo habitavit is qui nullo loco capitur; lactis ubera quæ puerum Jesum aluerunt; manus Deum gestantes, genua thronis, cherubinis sublimior; pedes Dei lege tanquam lucerna deducti; tota, denique, Spiritus thalamus es, gratiarum pelagus. »

16° FUIT RELIGIOSA ET RELIGIONES PROTEGIT, PRÆEST ERUDITIS ET ERUDITIONI CULIBET.

Ego, sapientia, habito in concilio, et eruditus intersum cogitationibus. (Prov. VIII, 12.) — Mysticè, hæc apte congruunt B. Virgini,

Primo, quia ipsa præest in comitiis et piis congregationibus ipsius nomine et honore erectis: ex quibus admirabilis in totam Ecclesiam redundat fructus, adeoque experientia docet, per hosce cœtus multis in locis fidem orthodoxam restitutam, pietatem avitam revocatam, accensum bonorum omnium studium et zelum. Id liquet ex sodalitate rosarii,

quam, jussu B. Virginis, S. Dominicus ordinis prædicatorum fundator instituit, per quam ipse mira in omni hominum genere ad Dei gloriam effecit, et etiamnum per sui ordinis alumnos efficere pergit. Romæ in basilica S. Mariæ majoris præclarissima sodalitas, vulgo dicta *confalonis*, est erecta, quæ ad S. Bonaventuram suam refert institutionem, cujus industria urbs quorundam studio divexata, suo splendori est restituta tempore Clementis VI, anno jubilæi 1350. Plura de sodalitatibus B. Virginis erectione, usu, fructu, numero, splendore, vide apud nostrum P. Antonium Spinellum in *Mariali* cap. XL.

Secundo, B. Virgo præest sanctis cogitationibus et consiliis de vita emendanda, de capessendo sancto vitæ statu, de amplectendis consiliis evangelicis, de ineunda perfectionis via, de consecrandis heroicis virtutum actibus.

Oculatus hujus rei sum testis. Cum enim ante viginti annos, agerem confessarium in æde B. Virginis asperi collis juxta Lovanium, ac confessiones peregrinorum eo quotidie turmatim per centenos, imo millenos confluentium exciperem, multi sua virtutis consilia ex voto per B. Virginem transigenda mecum communicarunt. Hic enim dietitabat se hanc peregrinationem suscepisse, ut B. Virginem consuleret de statu vitæ capessendo; ille, ut virginitatem ei offerret et dicaret; iste, ut religionem ingrediretur: alius, ut remedium scrupulorum aliarum que tentationum a B. Virgine posceret; alius, ut opus aliquod heroicum conficeret; alius, ut lites rixasque ope ductuque B. Virginis componeret, etc. se eam religiose adire, suaque ei vota offerre affir-

mabant. In aspero colle ergo quasi e summo vertice, uti dixi V, 2, clamat Deipara, omnesque ad se advocat, ut sane omnis honestatis consilio doceat et suggerat. Vide nostrum Hieronymum Platum lib. I *de Bono status religiosi*, cap. XXIV, ubi ostendit B. Virginem primam omnium vitam religiosam in paupertate, castitate et obedientia egisse, ejusque exemplum posteris dedisse, atque ideo illam tum ordines omnes, tum religiosos singulos, peculiari cura et amore complecti, imo ipsam omnes ordines excitasse: idque nominatim de Carthusiensi, Carmelitano, Dominicano, Franciscano, Olivetano, Hierosolymitano, ac societate Jesu ex ipsorum chronicis demonstrat.

Tertio, B. Virgo præest eruditæ et eruditioni cuilibet. S. Gregorius Thaumaturgus Neocæsaræ episcopus, qui S. Macrinam et per eam S. Basylium, in fide et pietate instruxit, jussu B. Virginis edoctus fuit a S. Joanne apostolo, qui per visum apparens tradidit ei symbolum cujus ope ipse cum populo ab omni Arii aliorumque hæreticorum errore permansit intactus, uti refert S. Gregorius Nyssenus in ejus vita.

Ipsa S. Cyrillum contra Nestorium docentem B. Virginem esse Christiparam, non Deiparam, non tantum erudivit, sed et armavit, effecitque ut Nestorii blasphemata lingua computresceret isque miserem infelicem animam exhalaret.

Ipsa S. Joannem Damascenum contra Copronymum, Leonem Isaurum cæterosque iconoclastas ad eos debellandos instruxit.

Ipsa S. Dominicum contra Albigenses instituit, effecitque ut hæresin per se et suos aboleret.

Denique celebre est illud Ecclesiæ, in officio Dei paræ, elogium : « Gaude, Maria virgo, cunctas hæreses sola interemisti in universo mundo. »

Taceo Rupertum, abbatem Tuitiensem, Albertum Magnum, Hermanum, Contractum comitem, pluresque alios qui, cum rudi essent ingenio, ope virginis acumen mentis, quin et philosophiæ, S. Scripturæ, theologiæ aliarumque scientiarum peritiam insignem sunt adepti.

Denique S. Ambrosius, lib. *de Instit. virg.*, cap. VII, loquens de Deipara. « Eadem ait postea joanni evangelistæ est tradita conjugia nescienti. Unde non mirum præ cæteris locutum mysteria divina, cui præsto erat aula cœlestium sacramentorum.

Et Rupertus, lib. I *in Cant.* « Horum, ait, discernendorum utique magistram te esse oportebat, o beata virgo et magistra magistrorum, id est apostolorum, juxta illud : *Fons hortorum, puteus aquarum viventium quæ fluunt in perpetuum de Libano.*

17° QUAM DOCTOS IPSA DOCUERIT.
(Vide supra v. 208. 2.)

18° EST APOSTOLORUM DOCTRIN.

XVII
158
2

Ibant gaudentes, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati; omni autem die non cessabant circa domos. (Act. v. 41 et 42)— Sub hoc tempus occasione persecutionum Judæorum, apostoli ex impulsu Spiritus sancti quem recenter in Pentecoste ad hoc receperant, cœperant cogitare de implendo testamento Christi : « *Euntes in mundum universum, prædicantes evangelium omni creaturæ.* » Matt. XXVIII.

Quocirca Lucius Dexter, præfectus prætorio Orien-

tis, in suo chronico nuper edito (si tamen illud sincerum est), quod dedicavit S. Hieronymo, sicut vicissim S. Hieronymus eidem dedicavit tract. *de Scriptoribus ecclesiasticis*, de iis ita scribit : « Anno Christi trigesimo quarto (quo mortuus est, resurrexit et ascendit in cœlum), ultima die junii, sancti Dei apostoli, triginta et octo diebus plus minus post adventum Spiritus sancti (puta post octavam Pentecostes), conveniunt in cœnaculo Sion (quæ domus erat Mariæ, matris Joamis, cognomento Marci), ac habito concilio sortitioneque divina, provincias mundi prædicationis gratia inter se partiantur. Contigitque S. Jacobo, Zebedæi filio, Hispania; Joanni Asia; Matthæc Æthiopia; Thomæ India; Philippo Scythia et Gallia (forte Gallogræcia sive Galatia). Quo tempore canones eduntur et apostolicæ constitutiones componuntur, ad sacramentorum et totius Ecclesiæ œconomiam; multo magis symbolum apostolorum. Unde subdit anno Christi 37, qui fuit tertius post Ascensum Christi in cœlum, S. Jacobum profectum esse in Hispanias, ibique evangelisasse, de quo plura cap. VIII, I.

Addit dexter : « Sacra Virgo Maria consilio, luce, doctrina et mirabili vitæ exemplo collegio præsidet apostolico, nihilque grave gerunt illi, quod non ejus consilio ductuque gerant. » Et mox : « Anno Christi trigesimo septimo B. Virgo, Jacobo preces fundenti Cæsaraugusti in columna apparet in spiritu, veniente quoque Joanne theologo. » Et paulo ante : « Jacobus primum templum, vel oratorium B. Virgini, ex ejus jussu præsentiaque super columnam Cæsaraugustæ erexit. » Et inferius, ad annum Christi 86 : « Apud Mussanenses celebris est memoria B. Vir-

ginis Mariæ, missa prius ab eadem dulci epistola. »
Et iterum, ad annum Christi 35 : « Ad quam (B. Virginem) frequens ex Hispania fiebat peregrinatio. »

Hac enim de causa Christus matrem sibi superstitem esse voluit, ut quasi sui vicaria, columen esset Ecclesiæ, doctrix apostolorum et consolatrix fidelium.

Verum de his, alias, sane mox a Pentecoste apostolos e Jerusalem abuisse in suas provincias, censent Gaspar Sanchez, Christophorus a Castro aliique viri eruditi ; qua de re quid sentiendum videatur, dicam cap. XIII.

19° EST DOCTRIX FIDELIUM.

v
236
2

Alii *Mariam* derivant a ירה *iara*, quod in *hiphil* הורה *hora* idem est quod ostendere, docere, dirigere. Une מורה *more* est doctor ; hinc *mariam* est doctrix vel illuminatrix maris, quia ipsa omnes in hoc sæculo velut mari procelloso se invocantes docet, illuminat, et ad portum salutis æternæ dirigit.

20° MAGNA PRÆDICAVIT.

v
206
1

Audite quoniam de rebus magnis locutura sum ; (Prov. VIII. 6)—Mystice beata Virgo magna prædicavit cum concepto Dei Verbo cecinit : « Magnificat anima mea dominum et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo, quia fecit mihi magna qui potens est etc (Luc. I).

21° VERAM DEI COGNITIONEM JUDEIS AD GENTES TRANSTULIT.

(Vide supra IX. 644. I. 2.)

22° PRÆEST CONCILIIIS ET PIIS CONGREGATIONIBUS IPSIUS NOMINE CREATIS.

(Vide supra V. 208, I seq.)

23° ITEM SANCTIS COGITATIONIBUS.

(Vide supra ibidem).